

Regeringens proposition

1992/93:194

Särskilt statsbidrag till kommuner för ytterligare platser i gymnasieskolan för ett tredje gymnasieår

Prop.
1992/93:194

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Statsrådet Ask har varit föredragande vid regeringssammanträdet.

Stockholm den 25 februari 1993

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Beatrice Ask

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att 402,6 miljoner kronor anvisas för kostnader för 11 000 helårsplatser i gymnasieskolan för att kommunerna läsåret 1993/94 skall ha möjlighet att anordna ett tredje gymnasieår för de ungdomar som har gått igenom en tvåårig gymnasieutbildning.

Vidare begär regeringen bemyndigande av riksdagen att vid behov ytterligare få öka antalet platser under budgetåret 1993/94.

I förra årets kompletteringsproposition (prop. 1991/92:150 bil. I:6) föreslogs ett tredje utbildningsår i gymnasieskolan, i likhet med vad som hade gällt året dessförinnan. Detta blev också riksdagens beslut (bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:345). Då beräknades det att 8 000 platser skulle behövas, men regeringen bemyndigades att vid behov lägga ut ytterligare platser.

Som det kan bedömas nu kommer ungefär 11 000 ungdomar att utnyttja möjligheten att gå ett tredje gymnasieår under innevarande läsår.

Motiven för dylika insatser är i huvudsak två. Det första skälet är den rådande arbetsmarknadssituationen. Finansieringen av dessa insatser skall därför ses utifrån den fortsatta beredningsprocessen inför kompletteringspropositionen. Det förefaller inte sannolikt att behovet av arbetskraft kommer att växa påtagligt under den närmaste tiden. En grupp som drabbas hårt av den höga arbetslösheten är ungdomarna. Att sluta skolan och gå direkt ut i en kanske långvarig arbetslöshet är naturligtvis destruktivt för den enskilde. Att i stället använda tiden till något som är meningsfullt för den unge själv och nyttigt för samhället borde vara ett klokt alternativ såväl ur den enskildes som ur samhällets synvinkel. Det andra skälet är att en allmän kompetenshöjning alltid har sitt värde, för individen, men också för samhället. För den enskilde finns möjligheten antingen att fördjupa sig inom det område de tidigare två gymnasieåren avsett, eller att komplettera sin utbildning i allmänna ämnen. En höjd yrkesmässig kompetens bidrar givetvis till att långsiktigt stärka den svenska konkurrenskraften. En ökad allmän kompetens förbättrar både förutsättningarna för framtida studier och handlingsberedskapen inför den snabba utvecklingen av samhälle och näringsliv.

Regeringen anser därför att det finns all anledning att även nästa läsår ge kommunerna möjligheter att erbjuda de ungdomar som läsåret 1992/93 eller höstterminen 1993 avslutar en tvåårig linje i gymnasieskolan ytterligare ett gymnasieår. Även de ungdomar som läsåret 1991/92 har avslutat en tvåårig utbildning och som därefter inte genomgått ett tredje utbildningsår i gymnasieskolan eller komvux skall ges möjlighet till denna utbildning. Liksom tidigare år bör det tredje utbildningsåret kunna inriktas mot en direkt fortsättning av den genomförda utbildningen eller mot en komplettering av tidigare utbildning i t.ex. allmänna ämnen.

Under innevarande år har medel anvisats dels för utbildningskostnader, dels för planerings- och informationsinsatser. Dessutom beräknades ett mindre belopp för centrala informationsinsatser. Vi går nu in i det tredje året av sådana här satsningar. Planerings- och informationsinsatser behöver inte längre ta så stort utrymme. Regeringen räknar därför inte med att några särskilda medel behöver beräknas för detta. I stället förordar vi en något större höjning av bidraget per helårsplats, än vad som skulle ha blivit följden av en uppräknings av utbildningskostnaderna beräknad på prisutvecklingen. Vi föreslår därför ett bidrag av 30 000 kronor per helårsplats.

Vid beräkningarna har vi utgått från 11 000 helårsplatser. Det beräknade bidraget till kommunerna uppgår således till 330 miljoner kronor. Liksom nu bör regeringen ges möjlighet att vid behov öka antalet platser därutöver.

En utökning av antalet platser i gymnasieskolan medför även ökade kostnader för studiehjälp. För 11 000 platser beräknas denna kostnad till 72,6 miljoner kronor.

Eftersom åtgärdernas förstahandssyfte får anses vara arbetsmarknadspolitiskt och innebär en avlastning i förhållande till övriga arbetsmarknadspolitiska åtgärder, bör en minskning ske av det under Arbetsmarknadsdepartementet uppförda reservationsanslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Under det anslaget har 15,6 miljarder kronor beräknats för arbetsmarknadsutbildning och utbildning inom det reguljära utbildningsväsendet.

Ärendet till riksdagen

Regeringen föreslår att riksdagen

1. under åttonde huvudtitelns förslagsanslag *Bidrag till viss verksamhet inom det kommunala skolväsendet* för budgetåret 1993/94 anvisar 330 000 000 kronor utöver vad som föreslagits i prop. 1992/93:100 bil. 9,
2. under åttonde huvudtitelns förslagsanslag *Studiehjälp m.m.* för budgetåret 1993/94 anvisar 72 600 000 kronor utöver vad som föreslagits i prop. 1992/93:100 bil. 9,
3. under tionde huvudtitelns reservationsanslag *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* för budgetåret 1993/94 anvisar 402,6 miljoner kronor mindre än vad som föreslagits i prop. 1992/93:100 bil. 11,
4. bemyndigar regeringen att under budgetåret 1993/94 vid behov ytterligare öka antalet platser för ett tredje gymnasieår utöver de 11 000 platser för vilka medel nu begärs.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 februari 1993

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Friggebo, Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dinkelspiel, Thurdin, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask

Statsrådet Ask anmäler fråga om *särskilt statsbidrag till kommuner för ytterligare platser i gymnasieskolan för ett tredje gymnasieår.*

Regeringen beslutar att genom proposition lämna förslag till riksdagen om särskilt statsbidrag till kommuner för ytterligare platser i gymnasieskolan för ett tredje gymnasieår i enlighet med bilagan till detta protokoll.

Ur protokollet:

Maud Melin